

Kerkmozaïek

Maandblad van de Verenigde Protestantse Kerk in België

Kerk in de steigers

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Inhoud

Schriftwerk / Woord van de voorzitter

Als de Here het huis niet bouwt	blz. 3
Vrij om te gehoorzamen	blz. 3

In het vizier

Hebben Kerkfabrieken schoorstenen	blz. 4
Kapel te Leuven in de steigers	blz. 6
Een 1ste indruk maak je maar 1 keer	blz. 7

Coördinaties

Een rel omwille van een schilderij	blz. 8
Protestantse Omroep	blz. 9
Bijdrage leveren aan vrede: EAPPI	blz. 10
Protestantse Solidariteit	blz. 11
Studiefonds: Ik help een kind	blz. 14
Drie medewerkers gezocht	blz. 15

Reeks: Tien geboden

Het tiende gebod	blz. 12
------------------	---------

Predikanten

Voluit kerk zijn	blz. 16
------------------	---------

Aankondigingen

Afscheid Steven Fuite	blz. 18
Nieuwe voorzitter Federale Synode	blz. 18
Boek: Geestelijk bouwen	blz. 19
Overlijden	blz. 19
Jaarkalender: Feesten met de burens	blz. 20
Reis naar Israël	blz. 21

Bij onze burens

Traiding Islamofobie	blz. 22
Een tijd om te leven en een tijd om te sterven	blz. 22

Glas in lood

Reactie op vorige Kerkmozaïek	blz. 23
-------------------------------	---------

Advertentie

Roeselare zoekt predikant	blz. 24
---------------------------	---------

Uit de redactie

Vorige week, half oktober, wandelde ik onverwacht een kleurrijk kerstfeest binnen. Ik was omringd door een labyrint van kerstverlichting en schitterend versierde kerstbomen. In een ondeelbare seconde onderzocht ik mijn protesterende tijdsbesef. Ach natuurlijk, u begrijpt: ik liep in een grootwarenhuis. Doorgaans niet het oord dat ons vroom bepaalt bij de christelijke kalender. Maar al was hier sprake van economische motieven, toch deed het me beseffen (eerder nog dan mijn beroepsgeweten dit had bedacht) dat de Advents- en Kersttijd alweer in zicht zijn. De volgende uitgave van Kerkmozaïek is het Kerstnummer. In dit nummer hebben we dus nog even de tijd voor een *neutraal* thema als *Kerk in de steigers*. Nu ja, neutraal? Dat is een kwestie van interpretatie die we aan de lezer overlaten. Men kan dat thema zowel letterlijk als figuurlijk behandelen (waarbij het eerstgenoemde naar de aard der zaak neutraler is dan het laatste). Beide is in deze Kerkmozaïek het geval.

In haar Schriftwerk bewandelt ds. Lianne de Oude beide paden. Zij geeft uitleg bij psalm 127: "Als de Here het huis niet bouwt". Natuurlijk een metafoor (voor het *stichten van gemeenschap*), maar zij verwijst toch ook even naar het letterlijke bouwen: een knipoog naar het nieuwe kerkdak dat VPKB-Hasselt onlangs kreeg na jaren van lekkage-leed.

Bij ds. Dick Wursten bestaan de kerksteigers uit de elementen van de organisatiestructuur: wat is een kerkfabriek, wat de functie van een bestuursraad? Wat is het verschil tussen een kerkraad en een kerke(n)raad? Wat beoogt het nieuwste decreet aangaande de erediensten? Een poging tot verheldering.

Ds. Bert Beukenhorst schrijft over het Tiende gebod: "Zet uw zinnen niet...". Wellicht ook een steiger in/van/voor de kerk?

Daarnaast worden ook nog andere (bouw)stenen aangedragen. Een rel omwille van een schilderij. Een nieuwe dominee in Boechout. Kerksteigers in Kortrijk en Leuven. Een ingezonden brief. Kerkelijke informatie en aankondigingen... Kortom, hoe kan het ook anders: een (kerk)mozaïek aan bijdragen.

Namens de redactie,
Ernst VEEN.

‘Als de Here het huis niet bouwt’

Het gaat in Psalm 127 over het bouwen van een huis. Daarbij kun je natuurlijk in eerste instantie denken aan het letterlijk, in de zin van materieel, bouwen van een huis. Maar onder die uitdrukking wordt in de Bijbel, met gebruikmaking van dat beeld, ook veel breder het *stichten van gemeenschap* bedoeld. Natuurlijk gaat het bij een kerk in de eerste plaats om de *gemeenschap* van mensen, die samenkomen om God te loven, te bidden, om samen te vieren, de Bijbel te bestuderen, enzovoort. Maar dat alles kan nu eenmaal niet zonder een gebouw dat hen dit alles mogelijk maakt.

De Kerk wordt ook wel het *Huis van God* genoemd. Natuurlijk is dat niet letterlijk zo, want een kerk is ook maar een gewoon gebouw, maar in spirituele zin beleven gelovigen dat wel zo, het is bij uitstek de plaats waar mensen God zoeken, God (mogen) ontmoeten en elkaar (mogen) ontmoeten in Gods naam! Wat Hij/Zij van zichzelf zegt is: “Ik ben die Ik ben”- “Ik zal zijn die ik zijn zal”. “Ik zal er zijn voor jou”. Betrouwbaar dus. En deze God verwacht navolging! Dat je als mens ook gaat op die weg.

Als déze God - “Ik-zal-er-zijn-voor-jou” - ons huis, ons kerk-zijn, ons gemeente-zijn niet bouwt, als Zijn/Haar Liefde onze gemeenschap niet bouwt, dan is het maar een holle façade, “Tevergeefs zwoegen de bouwlieden eraan!”

Als déze God - “Ik-zal-er-zijn-voor-jou” - de stad, dat wil zeggen de gemeenschap, de Kerk niet bouwt, dan is het een holle façade, “Tevergeefs waakt de wachter”. Tevergeefs schermst de wachter zo’n gemeenschap af tegen kwade invloeden (afgoden!) van buitenaf en tevergeefs beschermt deze wachter zo’n gemeenschap tegen kwade invloeden van binnenuit! Want ook die liggen op de loer!

Máár, er staat ook: “Hij geeft het zijn beminden in de slaap...”. Het is een gave, het is genade, gegeven om niet, omdat we zijn liefgehad door deze God. Niet omdat wij mensen zo goed zijn of omdat we zo hard werken of omdat we het allemaal zo goed weten. Neen, “Zonen zijn een erfdeel des Heren” staat er. “Zonen”, dat staat in Israël voor *toekomst*. Het betekent dus (zoiets als): de toekomst is je gegèven. Het is dus niet iets dat je aan jezelf te danken hebt! Een erfdeel is een gave, je gegeven uit genade, om te bewerken en te bewaren in verantwoordelijkheid. Maar óók: om er van uit te delen in vrolijke vrijgevigheid.

“Welzalig de mens die zijn pijlkoker met dit erfgoed heeft gevuld”. Dat wil zeggen: besef heeft van deze gaven. Dan ben je standvastig ook tegen kwade invloeden van buitenaf. Je zult in dit geloof niet beschaamd worden. Tevergeefsheid en leegte, staan dus lijnrecht tegenover God, wiens Naam is: “Ik ben er voor jou”, dat wil zeggen het gaat om mensen die, in navolging van hem, er zijn voor elkaar.

Ds. Lianne DE OUDE,
predikant te Hasselt.

Vrij om te gehoorzamen

“Jullie hebben niet mij uitgekozen, maar ik jullie, en ik heb jullie opgedragen om op weg te gaan en vrucht te dragen, blijvende vrucht. Wat je de Vader in mijn naam vraagt, zal hij je geven.”

(Joh. 15:16)

Een drievoudige stelling: Jezus zegt dat Hij van ons houdt, dat Hij ervoor gekozen heeft om ons als eerste lief te hebben en dat, als wij in Zijn liefde willen blijven, wij vrucht moeten dragen. Geen sprake dus om ons te beperken tot mooie redevoeringen, mooie theorieën en principes. “Als iemand in mij blijft en ik in hem, zal hij veel vrucht dragen”. Als een boom gezond is, draagt hij vruchten. Als hij geen of kleine vruchten draagt, dan is hij ziek. Laat ons hier even halt houden en met God, die al onze geheimen kent, eerlijk in ons hart kijken.

Welke vruchten dragen wij vandaag? Kleine, onbeduidende vruchten of sappige, smakelijke vruchten?

Jezus preciseert in vers 15 welke soort relatie hij met ons wil. Hij verwacht van ons geen blinde en slaafse gehoorzaamheid aan zijn geboden. Hij vraagt integendeel, dat wij met onze vrije wil en blijgezind kiezen om deel te hebben aan het plan van God om in zijn liefde te blijven. “Ik noem jullie geen slaven meer, want een slaaf weet niet wat zijn meester doet; vrienden noem ik jullie, omdat ik alles wat ik van de Vader heb gehoord, aan jullie bekendgemaakt heb.” Daarom is onze gehoorzaamheid, die een werk van liefde is, ook een werk van vrijheid. Of om het anders te zeggen: we zijn niet verplicht om te gehoorzamen, maar we zijn vrij om te gehoorzamen!

Moge de synodevergadering, die ons binnenkort gedurende twee dagen samenbrengt, de gelegenheid zijn om gezond gebruik te maken van de vrijheid om te gehoorzamen, waartoe toe de Heer van de Kerk ons oproept.

Ds. B-Z SCHUMMER,
voorzitter ad interim.

Hebben kerkfabrieken schoorstenen?

Hoe zit dat eigenlijk met het beheer van de kerk en wat moet de gemeente/stad bijdragen en hoe werkt dat? In dit artikel gaat Dick Wursten in op enkele van die vragen.

“Een *kerkfabriek* is een openbare instelling die de materiële middelen beheert nodig voor de uitoefening van de eredienst door een plaatselijke geloofsgemeenschap.” Het Latijnse woord *fabrica* werd reeds in de Romeinse tijd gebruikt voor een *constructie ten behoeve van het algemeen belang*. In combinatie met het woord *kerk* (*fabrica ecclesiae*) wordt het sinds de 6de eeuw gebruikt om het geheel aan te duiden van de gelden of bezittingen bestemd voor het onderhoud van het kerkgebouw en later ook voor het uitoefenen van de eredienst in dat gebouw.

Besturen kerkenraden radeloos?

De rooms-katholieke kerkfabriek wordt beheerd door een *kerkraad*, niet te verwarren met onze kerkenraad, want dat is het juist niet. In officiële teksten wordt wat de protestantse eredienst betreft trouwens niet gesproken over *kerkfabriek* maar over *kerkgemeente* en worden de beheerders hiervan *bestuursraad* genoemd. Vanzelfsprekend dat er overleg is tussen deze bestuursraad en de kerkeraad (de dominee is de *go-between*, want van beide lid), maar evenzeer logisch is dat beide beseffen dat ze een onderscheiden opdracht hebben. Zelfs als de kerkeraad vindt dat hij verantwoordelijk is voor gebouwen en geldstromen in de kerk, dan nog is het *juridisch* niet hij, maar de bestuursraad. Als men van de overheid iets wil bekomen, zal de bestuursraad dat moeten doen,

en als men iets heeft nagelaten (het kerkgebouw stort in, de badkamer van de pastorie lekt, de nooduitgang ontbreekt) dan zal de overheid hierop de bestuursraad aanspreken. Om verdere verwarring te vermijden spreek ik in dit artikel over kerkfabriek en bestuursraad.

De ene gemeente is de andere niet

Als er in het kader van de kerkfabriek met de burgerlijke overheid wordt overlegd, is het zeer belangrijk om de volgende begripsverwarring te vermijden. Als *de gemeente* hiervoor dan wel het geld zal voorzien, dan is het zeer goed mogelijk dat u denkt aan de kerkgoedgevoerde en andere gemeenteleden, maar dat de ambtenaar het heel anders verstaat, namelijk als een verwijzing naar de burgerlijke gemeente. Die moet immers krachtens de wet de tekorten op de begroting van de kerkfabriek aanzuiveren. Het kan geen kwaad om in zulke gesprekken het woord *gemeente* enkel te gebruiken voor de *burgerlijke gemeente* en als het over de kerkelijke gemeente gaat, te spreken over *parochie* of de *gelovigen*.

Napoleon sponsort de kerk

Begin 19e eeuw heeft Napoleon een overeenkomst met de paus gesloten dat de staat de onteigende kerkelijke goederen mocht behouden, maar dat in ruil daarvoor de pastoors - later kwamen hier ook andere bedienaren van andere erkende erediensten bij - een wedde zouden ontvangen van de Federale Overheidsdienst Justitie (departement Erediensten) en dat de burgerlijke gemeenten zouden moeten instaan voor het kerkgebouw en de pastorie (= woning voor de bedienaar/woonvergoeding), zodat de kerkdiensten kunnen plaatsvinden. Om dit te verwezenlijken zijn er kerkfabrieken opgericht. Die staan dus in voor het onderhoud van het kerkgebouw (inclusief orgel, meubilair, liturgische aankleding, vaatwerk, linnen ...) en eventuele andere gebouwen die zij in eigendom heeft. Enkel voor een bewoonde pastorie kan zij een toelage

krijgen. Verder vergoedt zij de personen die in het kader van de eredienst een bijdrage leveren (organist, kosten, gastpredikant).

Waar haalt de kerkfabriek haar geld vandaan?

De kerkfabriek heeft daarvoor natuurlijk geld nodig. In de roomse kerk verkoopt ze kaarsen, aflatens, misintenties, uitvaarten, huwelijken ... Soms zijn er nog gronden die verpacht worden of andere eigendommen. Ook gelovigen kunnen hiertoe bijdragen middels giften of collecten. Aan protestantse kant zijn er vaak heel wat minder vaste inkomstenbronnen en zal er veel meer met acties en speciale collectes gewerkt moeten worden. Meestal slaagt de kerkfabriek er echter niet in om een begroting in evenwicht in te dienen bij het gemeentebestuur (zie kaderstuk). Deze is dan verplicht om de tekorten aan te vullen. Bijzonder zware kostenposten zijn vaak binnen- en buitenrestauratie van het gebouw en de restauratie van het orgel. Door dat hier grote budgetten moeten worden vrijgemaakt, raken deze projecten vaak op de lange baan.

Decreet van 7 mei 2004 (aangescherpt op 27 juni 2012)

De wetgeving rond kerkfabrieken in Vlaanderen (niet in Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) ... *decreet betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten* aangepast. Dit decreet beoogde een modernisering en rationalisering, met name door te voorzien in verplicht overleg tussen kerkfabrieken en de burgerlijke overheid en door de invoering van een meerjarenplan (6-jaar). Dit vereist een lange termijnvisie en van de bestuursraden meer financiële en bestuurlijke deskundigheid. Het volgende meerjarenplan moet in 2013 worden opgesteld en loopt van 2014-2019. De toekenning van toelages en subsidies wordt hier in principe in vastgelegd. Latere wijzigingen waaraan kosten voor de burgerlijke gemeente verbonden zijn, zullen afgeblokt worden. Elke bestuursraad doet er dus goed aan om nu reeds te beginnen met het plannen van de nodige werken voor de komende jaren.

Meerdere fabrieken onder één dak (centraal kerkbestuur).

Voor de rooms-katholieke eredienst was de belangrijkste aanpassing echter dat er een centraal kerkbestuur per gemeente wordt opgericht, vanaf het moment dat er vier parochies zijn (sinds 2012: twee parochies). Dit kerkbestuur is dan de vaste gesprekspartner van het gemeentebestuur. Zij krijgen van de verschillende kerkfabrieken een meerjarenbegroting en zij bepalen samen met het gemeentebestuur de prioriteiten. Zo zou moeten worden voorkomen dat hoogdringende projecten op de lange baan worden geschoven terwijl er een regionaal beleid kan worden uitgewerkt. Voor

de protestantse eredienst is de verplichting op 4 blijven staan, maar kan er op vrijwillige basis een centraal kerkbestuur worden opgericht vanaf 2 kerkgemeenten in één burgerlijke gemeente.

Dick WURSTEN

Volledige tekst van het herziene eredienstdecreet:
<http://docs.vlaamsparlement.be/docs/stukken/2011-2012/g1553-7.pdf>

Kerkfabrieken in Vlaanderen: enkele opmerkelijke cijfers

Hieronder vindt u een aantal opmerkelijke cijfers over het huidige kerkfabriekenlandschap in Vlaanderen:

- Vlaanderen telt vandaag 1.792 erkende kerkfabrieken, die elk minstens één kerk beheren;
- Vlaamse gemeenten betaalden in 2009 in totaal bijna 42 miljoen euro aan exploitatietoelagen. De exploitatie-uitgaven van alle kerkfabrieken bedroeg 69 miljoen euro. Gemiddeld wordt dus ongeveer 60% van de exploitatie-uitgaven gefinancierd via de exploitatietoelage.
- Ongeveer 1 op de 5 kerkfabrieken ontvangt geen exploitatietoelage van het gemeentebestuur (is zelfbedruipend).
- Naast de exploitatietoelagen betaalden de Vlaamse gemeenten in 2009 ook een bedrag van 16 miljoen euro aan investeringstoelagen aan de kerkfabrieken.

Verenigde Protestantse kerk (kapel) te Leuven in de steigers

te oud, te bouwvallig, te groot, te donker, te ver weg...

Tot in de loop van 2007 de sobere Mariakapel te Heverlee, behorend tot de parochie St.Jan-Evangelist (in Abdij van 't Park), ongebruikt leeg kwam te staan. De genoemde parochie zocht naar een nieuwe bestemming, waarbij de voorwaarde was dat dit gebouw opnieuw gebruikt zou worden voor liturgische doeleinden. Om een lang verhaal kort te maken: het gebouw werd uiteindelijk aan onze gemeenschap toegewezen en in nauw overleg met de kerkelijke en wereldlijke overheden werd afgesproken dat de kapel, alvorens wij deze in gebruik konden nemen, enkele instandhoudingswerken zou ondergaan en tevens dat het interieur aangepast zou worden aan onze kerkelijke wensen.

Zoals op de interieurfoto te zien is, wordt er een nieuwe wand opgericht (ter hoogte

In 1902 kreeg de protestantse kerk in Leuven voor 't eerst een eigen kerkgebouw toegewezen: het voormalig anatomisch amfitheater uit de eerste helft van de 18 eeuw, destijds (1744) gebouwd dankzij de financiering door anatoom prof.-rector H.J. Rega. Vierden wij nog in 2002 ons eeuwfeest in dat gebouw, op zondag 23 februari 2003 werden we er, van de ene dag op de andere, uitgedreven als Adam en Eva uit het paradijs. Weliswaar niet door een engel met een vlammend zwaard, maar wel door een rondvliegend stuk puin, afkomstig uit het plafond in de consistorie. Op die dag werd ons Rega-gebouw om veiligheidsredenen voor onbepaalde tijd gesloten voor publiek.

Vanaf de zondag daarop kerkten wij ruim een jaar lang in de gebedsruimte van een bevriende R.K.-parochie in de buurt van onze bouwvallig verklaarde kerkgebouw. Daarna (sinds oktober 2004) vonden we in de crypte van het Jezuietenhuis te Heverlee opnieuw een eigen stek. Toch bleven wij zoeken naar een eigen herkenbaar kerkgebouw. Verschillende mogelijkheden dienden zich aan, maar bleken te koud,

van de eerste *rib* van het boogdak). Op die wijze ontstaan er twee ruimten, een kleine en een grote, waar er eerst maar één grote (kerk)ruimte was. De kleine ruimte (met keukentje) is een multifunctionele zaal (voor koffie, kindernevendiensten, recepties, vergaderingen, gesprekskringen...) en daarnaast is er de (grotere) kerkruimte die ten opzichte van de vorige afmetingen verkleind is en waarin ook een *podium* komt waarop de liturgische *attributen* komen te staan (het spreekgestoelte, de avondmaalstafel, het doopvont...). Het gebouw wordt bovendien opnieuw geïsoleerd, met dubbel glaswerk in de vensters, en van binnen ook nog voorzien van een nieuw lichtgetint verfjasje. Eenmaal uit de steigers zal er op het podium naast een piano, ook een nieuw (tweedehands) pijporgel geplaatst worden. We hopen onze (ver)nieuw(d)e kapel in het eerste kwartaal van 2013 officieel en feestelijk in gebruik te kunnen nemen.

Ds. Ernst VEEN
predikant te Leuven

Een eerste indruk maak je maar één keer

De kerkbanken zijn gemaakt van degelijk hout. Zelfs na 56 jaar gebruik mankeert er eigenlijk nog niets aan. De eerste veertig jaar zaten de mensen gewoon op het hout, de laatste jaren op lange kussens. Eigenlijk zitten de banken best goed en ze horen gewoon bij deze kerk, de protestantse kerk van Kortrijk, achterkant station. En toch zullen ze verdwijnen, plaats maken voor houten stoelen zonder kussens. Terug naar het hout, inderdaad, maar dan wel stapelbaar en *wegzetbaar*.

Ook de avondmaalstafel en de preekstoel worden vervangen. Gelakt hout vijftig jaar wordt gemoderniseerd naar *blank eiken*. De preekstoel komt naar beneden en wordt een soort van brede kathedraal, met de predikant erachter op gelijke hoogte met de hoorders.

De koffiezaal wordt vernieuwd. Er komen ingebouwde kasten, het plafond komt omlaag, een bibliotheekje wordt gemetseld en de ruimte wordt verkleind door het bouwen van een muurtje dat een doorgang moet worden naar de keuken. De ruimte wordt kleiner, maar veel efficiënter, zodat we toch weer ruimte zullen winnen. Er komt een glazen paneel dat kan wegschuiven om de kerkzaal af te grenzen van het bijzaaltje.

Verder komt er nieuwe verf aan de muren, tapijt op de grond, glazen deuren in de gang, een geheel nieuw toiletblok met gehandicapent toilet, kasten, een nooduitgang en glazen voorzetschermen voor de grote raampartijen aan de straatkant om zo enigszins de warmte binnen te houden.

De kerk krijgt een geheel nieuw gezicht. Hopelijk een uitstraling die modern is en stijlvol, open en tegelijk geborgen, weg van het huiskamergevoel van halverwege de vorige eeuw. Dat laatste moet ik even uitleggen.

Wanneer een groep op bezoek komt in de kerk, komt het gesprek op een gegeven moment op de ervaring van het gebouw: hoe komt het over op de mensen? Ik omschrijf de algemene indruk meestal als een *huiskamergevoel*, omdat de kerk naar binnen gericht is: hoge, gekleurde ramen, een gesloten buitendeur en dikke muren. Het gebouw is op zichzelf gericht, alsof het de mensen binnen wil houden, ze een veilige plaats wil geven, een warm nest.

Dit is niet zo vreemd voor iedereen die de geschiedenis van het protestantisme in België kent. Als protes-

tant werd je niet zomaar geaccepteerd en moest je erg overtuigd zijn om tegen alle negativiteit en tegenwerking op te boksen. Op zondag zocht je de eigen, veilige groep op en creëerde zo een soort van huiskamer. In onze kerk wordt dit nog versterkt door het interieur uit die tijd van net na de oorlog.

Ondertussen is er veel veranderd in de samenleving, in de (geloofs)beleving van mensen en in de kerk. Wij willen *open kerken* zijn, gericht juist op die samenleving waar de vroegere protestanten zich (noodgedwongen) uit terug trokken. Dit vraagt een hele andere benadering van de wijze waarop we kerk zijn en daarmee ook als vanzelf van de wijze waarop we ons gebouw inrichten.

Stapelbare stoelen in plaats van banken geeft de mogelijkheid om de kerkruimte in te richten voor tentoonstellingen, voorstellingen, recepties en wie weet wat nog meer. Een moderne kerk toont aan bezoekers dat geloven nog steeds past in deze tijd en niet iets is van vroeger. Een goed verwarmd gebouw toont gastvrijheid, evenals een gebouw dat goed onderhouden is en met zorg is ingericht. Het omgekeerde geldt volgens mij ook. Voor de vaste kerkgangers zal het even wennen zijn, maar voor mensen die om de een of andere reden een keer binnenlopen geldt: een eerste indruk maak je maar één keer. En die moet goed zijn...

ds. Arjan KNOP
Predikant te Kortrijk

Een rel omwille van een schilderij

Werkgroep Jodendom-Christendom

Ziet u waarom?

Max Liebermann schilderde de twaalfjarige Jezus in de tempel en bij de tentoonstelling in München in 1879 veroorzaakte dit schilderij een storm van verontwaardiging. Ziet u waarom?

Alle registers werden toen opengetrokken en in een web van toenmalig antisemitisme werd ook de schilder de grond ingeboord, zodanig dat hij uiteindelijk het schilderij veranderde. Het was *not done* om Jezus als een Joodse jongen in een herkenbare Joodse omgeving neer te zetten. Heiligschennis, blasfemie, schandaal en er volgde een proces. Resultaat: van schilder van een gemeen werk werd hij nu zelf een gemene, hatelijke Jood. Hij zal later de jongen overschilderen. Terwijl hij toch alleen maar een Joodse jongen in een Joodse omgeving zo realistisch mogelijk had willen weergeven. Trouwens hadden een paar jaar daarvoor Geiger en Graetz Jezus niet in de context van het Farizeïsche Jodendom geplaatst?

Angst of onbewust haat?

Is dit een eeuw later reeds aanvaard? Aan de publicaties vandaag te zien over Jezus en de discipelen blijktbaar nog niet. Nog altijd is er een muur en wat doen wij daarmee?

Maar al te vaak hebben Joden en Christenen angst voor een gesprek. Maar al te vaak wil men niet afgaan en heeft men angst er niets van te bakken door een Bijbelkennis met grote gaten. We willen niet de indruk wekken dat we willen missioneren en bekeren. Misschien zelfs met angst om bij de andere traditie veel aantrekkelijks te vinden terwijl toch een loyaliteit voor de eigen achtergrond gevraagd kan worden. Misschien zelfs nog erger, dat we niet ten volle weten wat de eigen traditie inhoudt. Al deze angsten kunnen dan nog door clichés versterkt worden: wij vermoeden dat de Joodse partner wel heel duidelijk de kaart van Israël zal trekken, terwijl van de christen verwacht zal worden om een duidelijke mening te

hebben rond abortus. In al deze gevallen gaat de firewall werken, wordt een verdedigingsstrategie ingesteld, met als resultaat: onwetendheid, indien al niet angst of onbewust haat.

Eigen identiteit

Zo krijgen we dan reeds in de oudheid een rabbijns Jodendom en een kerk die zich beide in een wederzijds afgrenzen een eigen identiteit maken. De werkgroep Jodendom van uw kerk wil precies daar iets aan doen. De nieuwjaarskaart (zie Kerkmozaïek juli) kon het ijs breken. Dat er een grote verscheidenheid is aan Joodse kant, dat wist u reeds (zie anders het materiaal voor de Israëlzonntag van 2012 op de site van de kerk).

Waarom niet eens gaan kijken, de diensten zijn immers publiek. Vooraf een telefoontje en men wacht u op. Het is op zaterdag, op sabbat elke week een echte feestdag en vanaf 10 uur leest men de Thora en zegt/zingt men de gebeden en de psalmen. Mannen en vrouwen zitten in een vrome synagoog gescheiden (men zal u wel de weg wijzen), voor mannen ligt er een keppeltje gereed, men zal u wel vertalen uit het Hebreeuws en zeggen bij welke Bijbeltekst men gekomen is. Maar denken dat u met dat ene bezoek al iets kunt besluiten is te vroeg. Net zomin als men zou kunnen zeggen *alle Joden zijn....* Het huidige Jodendom net zoals dat van de tijd van Jezus en Paulus, heeft zoveel facetten. We lezen ook zelf de Bijbelteksten en zijn soms ook in eigen midden verwonderd dat men verschillend leest. Waarom dus niet aan Joodse kant.

Vermits ook wij een onderwijzende kerk willen zijn (*ecclesia docens*) en een luisterende kerk (*ecclesia discens*) gaat men straks in protestantse middens de rijkdom en het belang van 1517 centraal stellen (cfr. de herdenking van Refo500).

Ook in Joodse kringen is er heel wat gebeurd. Men moet nu eenmaal zoeken hoe men in de eigen tijd trouw kan blijven aan de oorspronkelijke roeping. Het volstaat dus niet om de eigen professoren na te praten en op internet informatie te zoeken. We zullen ook de geschiedenis van de uitleg van de Bijbelse teksten moeten kennen. Ook om schilderijen te verstaan.

Danny ROUGES

Protestantse Omroep vzw

Brogniezstraat 44
1070 Brussel

NOVEMBER

Radio om 20:03

Woensdag 21 november
Mens voor de mensen zijn:
Over tijd en afstand heen.
Frank MARIVOET

Televisie op één om 10:00

Zondag 11 november
Kerkdienst vanuit Mechelen-Noord
ds. Jelle BROUWER

Bijdrage leveren aan vrede: EAPPI

Werkgroep Kerk in de Samenleving

sen vertegenwoordigers vanuit de kerk enerzijds en Joden en Moslims anderzijds.

Hoe het zal zijn om drie maanden tussen de Palestijnse bewoners te wonen en de spanning met Israëlische kolonisten en het leger aan den lijve te ervaren, zullen we bij terugkeer van ds. Buunk horen. Zojuist teruggekeerde waarnemers vertelden dat Palestijnse christenen, die zichzelf zien als de *levende stenen* van het christelijk geloof, hen vroegen: "Vertel onze verhalen door." Ook ds. Buunk zal na zijn terugkeer graag in uw gemeente komen spreken. Een uitzending als vrijwilliger is spannend voor ds. Buunk en ook voor de coördinatie Bezinning en Dialoog, want het is niet zonder risico.

Ds. Gerrit Buunk vertrekt 17 november voor drie maanden naar de Westoever en Oost-Jeruzalem als vrijwilliger van het programma van de Wereldraad van Kerken: *Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel* (EAPPI). Hij gaat deel uitmaken van een groep van 32 vrijwilligers uit verschillende landen. Gerrit Buunk wordt uitgezonden door *Kerk in Actie* van de Protestantse Kerk Nederland met ondersteuning van de VPKB, meer bepaald de coördinatie Bezinning en Dialoog (coördinator: prof. dr. Eddy van der Borgh). Hij zal op verschillende plaatsen gestationeerd worden onder andere bij controleposten op weg naar het werk op het land, in de stad of naar school. Rapporten over schendingen van mensenrechten worden doorgegeven aan de Verenigde Naties en het Rode Kruis. Er wordt ter plekke intensief samengewerkt met Israëlische mensenrechtenorganisaties.

We hopen dat deelname aan het programma een kleine en geweldloze bijdrage kan leveren aan het verminderen van spanningen tussen Israëli's en Palestijnen.

En ook dat onze deelname aan het programma zal leiden tot intensivering van bezinning en dialoog over onderhavige kwesties zowel binnen de kerk als tus-

Ds. Buunk heeft er alle vertrouwen in en hij ziet er, na de intensieve voorbereiding, naar uit. Wij wensen hem van hieruit sterkte toe, een zinvol verblijf, een behouden terugkomst en Gods zegen! Wilt u hem gedanken in uw voorbeden? In het bijzonder op de zondag 11 november.

Als u hem na terugkeer in februari 2013 wilt uitnodigen, stuur dan een e-mail naar de VPKB werkgroep Kerk in de Samenleving (Contact: Greet HESLINGA - greetheslinga@skynet.be)

Tijdens zijn verblijf houdt hij een weblog bij dat te volgen is via www.kerkinactie.nl/eappi en via de website van VPKB.

Protestantse Solidariteit

Herintegratie van ontwrichte jongeren en ex-soldaten in Noord Kivu bedreigd

Grote aantallen kinderen en jongelui zonder ouders of afgesneden van hun familie leven op straat in de Congolese provincie Noord Kivu. Een aantal behoort tot de ex-strijders die op heel jeugdige leeftijd door de milities gerekruteerd en in de strijd geworpen werden. Hun dagprogramma bestaat uit drugs en kleine delicten. Zij worden regelmatig mishandeld. Samen met CBCA, onze lokale partner, hebben wij een project opgestart om deze jongeren te ondersteunen, ook met het oog op hun herintegratie in de samenleving. Vanaf begin januari worden 209 jongeren van Goma en Rutshuru bewust gemaakt van de gevaren van drugs en geweld en krijgen zij psychosociale steun.

Elke jongere wordt begeleid door een raadgeefster die persoonlijk instaat voor zijn herintegratie. Kinderen en jongelui die nog familie en nabestaanden hebben, kunnen deelnemen aan een dienst van bemiddeling om ze opnieuw in het gezin te integreren. Thans nemen 78 families en 18 echtparen elke zaterdag deel aan "counselling" vergaderingen.

Wie dit wenst kan een professionele opleiding volgen die enkele maanden loopt en die hun capaciteiten opwaardeert en de weg opent naar een beroep en financiële zelfstandigheid. Deze acties worden gedragen door een net van centra die in staat zijn een versnelde opleiding van bekwame werkers te verzekeren. Het project neemt de kosten voor de inschrijving voor zijn rekening en levert ook wat deze ateliers nodig hebben aan materiaal. Na afloop van de opleiding is ook voorzien dat zij, die dit wensen, op grond van hun beroepsbekwaamheid kleine samenwerkende verenigingen kunnen vormen.

Het bedroevende gebrek aan veiligheid in Noord Kivu weegt echter al enige tijd zwaar op de projecten die wij ondersteunen. Vanaf juli heeft een groep rebellerende militairen - de zgn. "M23" - een sfeer van terreur geschapen in Noord Kivu. Zij controleert een aantal plaatsen. De confrontaties hebben meer dan 200.000 personen doen uitwijken naar veiliger geachte plekken, onder meer naar Rutshuru. Toch laat onze lokale partner CBCA, ondanks alles, de schouders niet hangen. De acties gaan door.

In Rutshuru lijkt de rust te zijn teruggekeerd, wat niet wegneemt dat CBCA moeilijkheden blijft ervaren voor het doorvoeren van de acties.

Campagne *Moeders van Kivu* - Fundraising voor hun waardigheid verlengd!

Wij zijn verheugd u te kunnen aankondigen dat de grote steunactie voor de slachtoffers van seksueel geweld verlengd wordt tot 8 maart 2013 - de jaarlijkse *Internationale Vrouwendag*.

De campagne blijft open voor iedereen. Iedereen is vrij om een steunactie op te starten in familieverband, onder vrienden of met zijn gemeente.

U bent allemaal uitgenodigd voor het eerste hoogtepunt van de campagne : het concert van 25 november dat begint om 17.00u. in de Koninklijke Kapel van Brussel. Op de affiche staat reeds: Kinanga Boeing en Kel Assouf.

Heeft iemand zin om een steunactie voor de *Moeders van Kivu* te organiseren? Heeft iemand hulp nodig bij een voorverkoop voor het concert?

Neem contact op met Stéphanie Lecharlier, s.lecharlier@epub.be - telefoon: 02/510.61.85

Protestantse Solidariteit vzw
Brogniezstraat 46
1070 Brussel
Tel. 02/510.61.80
www.protestantsesolidariteit.be

IBAN BE37 0680 6690 1028
BIC GKCCBEBB

Tiende gebod:

Zet uw zinnen niet op de vrouw van een ander en laat evenmin uw oog vallen op zijn huis of op zijn akker, zijn slaaf, zijn slavin, zijn rund of zijn ezel of wat hem ook maar toebehoort.

U hebt waarschijnlijk net zoals ik uw zinnen wel eens op iets gezet: op een nieuwe auto, een boek dat u absoluut wilde hebben, een reis naar een bepaald ver land... Of het altijd lukte of gerealiseerd werd, is vers twee. Soms moeten we ons tevreden stellen met minder dan datgene waar we onze zinnen op hadden gezet.

In de bijbelvertaling die we vroeger gebruikten en lazen, staat het scherper: "Gij zult niet begeren". In ieder geval gaat het om iets dat met ons hoofd én ons hart te maken heeft. En we weten allemaal dat een begerig hart zich maar moeilijk laat bedwingen. Evenveel hebben als mijn buurman of nog meer, even mooie reizen maken als die collega op het werk, even chic gekleed gaan als die dame die aan de overkant woont... We kennen die gevoelens maar al te goed.

In dat tiende gebod staat niet dat we nergens onze zinnen mogen op zetten en alleen maar aan God moeten denken. Zo wil God niet dat wij leven. We mogen het goed hebben en daar blij mee zijn.

Bij al die vorige geboden die de afgelopen maanden in dit blad werden behandeld, hebt u wel bemerkt dat wat geboden of verboden wordt altijd zowel met het hart als met de handen te maken heeft. De Tien Woorden zijn werk-woorden, ook bij al dat zeggen en denken en voelen. Het hoofd heeft altijd te maken met onze handen. Ook ons begeren, ook ons *onze zinnen zetten op iets*. Niet alleen om wat u zegt en voelt en denkt, ook om wat

u doet, daar gaat het om. Zet uw zinnen niet op die vrouw, dat huis, dat bezit van die ander, noch met uw hoofd, noch met uw hart, noch met uw handen. Blijf daarvan af. Want wanneer u dat niet doet - en dat zien we elke dag om ons heen gebeuren - worden gezinnen, families, vriendschappen verscheurd, worden levens zwart gemaakt, wordt er van alles stuk gemaakt dat niet meer hersteld kan worden.

Het tiende gebod vraagt mij dat er iets met mij moet gebeuren. Dat zeggen die negen andere geboden eigenlijk ook. Ze vragen allemaal van mij dat ik écht mens ben en bereid ben het leven met anderen te delen, om trouw te zijn, om bij

te dragen aan de verdere opbouw van een samenleving waarin iedereen zijn zinnen zet op het welzijn en de welvaart van de anderen. Spreken, denken, voelen en doen vallen dan voortdurend samen. Ook dit gebod net als de negen andere, roept ons op om op een andere manier om te gaan met onze medemens én met onszelf.

Eén heeft ons dat voorgedaan en voorgeleefd. En één woord stond daarbij als een soort motto boven zijn leven: Liefde. Laten we daar maar allemaal samen onze zinnen op zetten.

Ds. Bert BEUKENHORST
Emeritus-predikant.

Dekalog

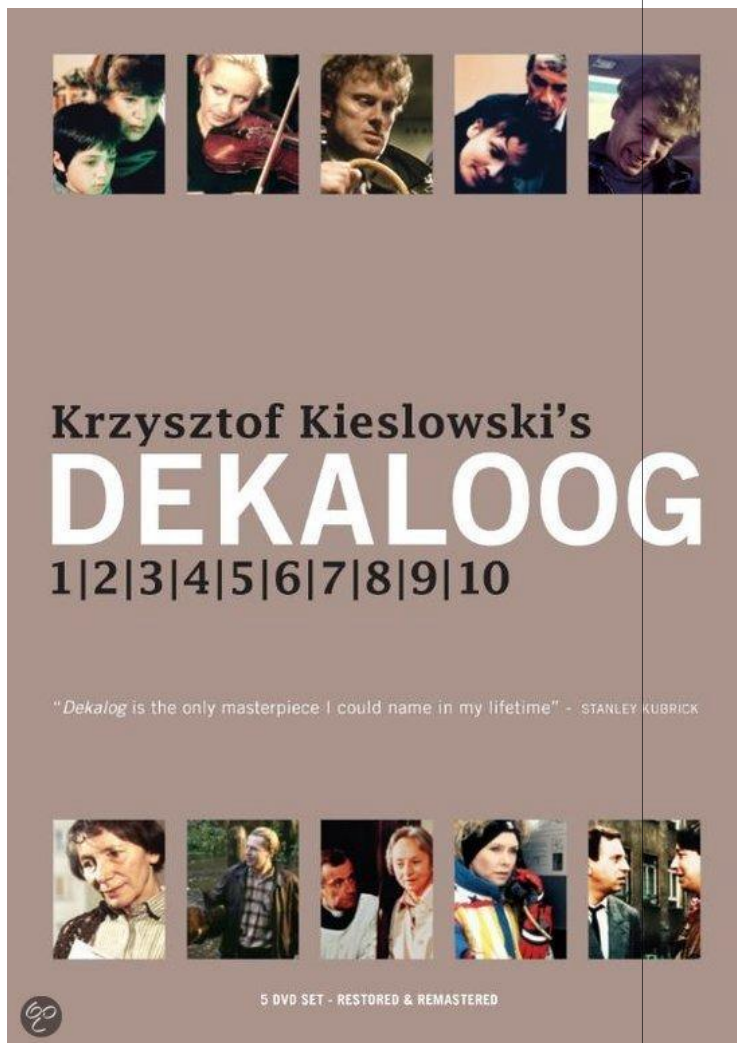
Nu de reeks over de 10 geboden afgerond wordt met het 10de gebod (= het 9^e en 10^e gebod in de klassieke telling), een tip. De Poolse cineast Krzysztof Kieslowski heeft in 1988 een 10-delige TV-reeks gemaakt, geïnspireerd op de 10 geboden: 'Dekalog' heet die reeks, een aanrader voor christenen, juist omdat ze helemaal niet biedt wat je verwacht.

Geen paternalistisch opgestoken vingertje, niets belerends, neen: gewoon cinema optima forma. Zonder aarzelen pakt Kieslowski de grote thema's van het leven op, daartoe associatief aangezet door wat de 10 geboden aanreiken. Dat wil zeggen per film (van ong. 55 minuten) komt dat deel van het menselijk leven aan bod, dat stuk van de *condition humaine*, waarop één van de geboden ook reageert. Bijvoorbeeld: waarop vertrouw je als je leven op het spel staat? (1ste gebod; Kieslowski draait een beklemmende film over een jongetje dat wil gaan schaatsen en een vader die berekent of het ijs al dik genoeg zal zijn). En in een andere film zie je een taxichauffeur rondrijden in de Kerstnacht, heen en weer geworpen tussen zijn gezin en zijn vroegere minnares die plots weer opduikt (3de gebod in de roomskatholieke telling: gedenkt de sabbat). En in de verfilming naar aanleiding van het 10de gebod maak je kennis met twee van elkaar vervreemde zoons van een vader die zijn leven lang *hartstochtelijk* postzegels verzamelde had. Zozeer had hij daarop zijn zinnen gezet, dat het hele gezinsleven eraan ten gronde was gegaan. En nu is hij dood en zijn de erfgenamen miljonair en de postzegels een voorwerp van begeerte, niet enkel meer voor zijn vader, maar voor zeer velen. En de broers, die elkaar voordien nauwelijks kenden, moeten beslissen wat ze ermee doen.

Voorspellen kunt u geen van de scenario's. Soms zijn de plotwendingen ook wel wat vergezocht (in deze film speelt een niertransplantatie een cruciale rol, geen *transactie* maar een *uitwisseling*: abacadabra? Bekijk de film). Vaak blijft het lastig om precies je vinger erachter te krijgen: wat wil Kieslowski (samen met zijn co-auteur Krzysztof Piesiewicz) nu eigenlijk zeggen? Toen een christelijke journalist enthousiast uitriep, dat zijn films eigenlijk beeldende preken waren, protesteerde hij: "Ik ontken categoriek dat mijn filmen preken zouden zijn, ze vertellen enkel over wat er gebeurt als mensen met passie leven..." Wat wil hij daar dan mee bereiken? "Niets", zei Kieslowski, "ik geloof ook niet dat mijn filmen iets in de wereld of het leven van mensen kunnen veranderen. Daar maak ik me geen illusies over. Het enige wat ik geloof, is dat er wel eens iemand kan zijn, die op een bepaalde moment, over dezelfde dingen gaat nadenken, die ik in mijn filmen aanraak. Ik maak mijn films ook alleen maar omdat ik vind dat die thema's aan bod moeten komen."

Bescheidenheid siert de mens, ook een regisseur. Zijn collega Stanley Kubrick zei ooit over Kieslowski en de mede-scenarist van 'Dekalog': *they have the very rare ability to dramatize their ideas rather than just talking about them*. Beter dan dit kan ik het niet zeggen.

DW

Studiefonds: Ik help een kind

Protestantse Solidariteit

Eric Ntihinyuzwa, een jongere, die uit het studiefonds gesteund wordt. Hij schrijft ons: ik ben nu in het laatste jaar van het secundair in college ESSJT. Ik bedank de donateurs van harte. Zonder hun steun had ik moet stoppen met mijn studies. Ik zal hen zeer erkentelijk blijven.

Een groep jongeren uit Bugasera, die uit het studiefonds gesteund worden. Thérèse Gasenge, onze contactpersoon in Rwanda, organiseert in de vakanties ontmoetingen om contact met hen te onderhouden. Om naar hun zorgen en vragen te luisteren en om hen te bemoedigen.

Uit dit studiefonds ontvangen de armste jongeren van onze partnerkerk in Rwanda financiële steun voor hun secundaire studies. Dit geeft meer kansen op werk of een vervolgstudie! We kunnen al jaren rekenen op de giften van mensen uit VPKB gemeenten in Vlaanderen en Wallonië. Daar zijn we erg blij mee! Ons streefbedrag voor 2012 is 38.000 €. Eind augustus was er een bedrag binnen van bijna 23.000 €.

Helpt u mee om ook dit jaar weer ons streefbedrag te halen, zodat we de jongeren, die we nu steunen kunnen blijven steunen totdat ze hun diploma secundair onderwijs hebben gehaald. De eindexamens zijn in Rwanda in december.

Alvast hartelijk bedankt!
Uw bijdrage kunt u storten op:
Rek. nr. 125.9302045.30
van Protestantse Solidariteit,
Brogniezstraat 46,
B-1070 Brussel.
o.v.v. 'Ik help een kind'
(Fiscaal attest vanaf 40 Euro)
IBAN: BE 151 259 3020 4530
Code bic: CPDHBBE75

Contact: Greet Heslinga - greetheslinga @skynet.be

Drie medewerkers gezocht: dringend!

Werkgroep Projecten

De werkgroep Projecten coördineert de hulpaanvragen van de plaatselijke gemeenten en hun diaconieën, bevordert het behoud van de kerkelijke goederen die ter beschikking gesteld worden van kerken, en helpt hen bij het beheer van hun technische projecten.

De werkgroep behandelt dossiers rond nieuwbouw, uitbreiding of renovatie van kerkgebouwen, pastorieën, jongerencentra, maar ook van sociale en diaconale instellingen.

Voor gebouwenprojecten dient de werkgroep subsidieaanvragen in bij Duitse donateurs zoals het *Gustav-Adolf-Werk eV* (GAW) en de *Evangelische Kirche im Rheinland* (EKiR).

Kerk in Actie (NL) verleent subsidies voor sociale projecten. Subsidies van donateurs belopen 60.000 euro per jaar voor gebouwen en 21.000 euro per jaar voor sociale activiteiten. Aanvragen voor subsidiëring voor technische dossiers worden elk jaar in maart en september besproken, sociale dossiers worden in mei behandeld.

De VPKB kent leningen toe via de vzw *Aide Fraternelle aux Eglises* (AFE) en het *Garantiefonds*. De beschikbaarheid van leningen is afhankelijk van de regelmaat, waarmee begunstigden voldoen aan hun aflossingsverplichtingen. Wij dringen er dus bij elke begunstigde op aan om zich te houden aan zijn verplichtingen, zodat anderen ook kunnen genieten van leningen die zij absoluut nodig hebben.

Voor noodgevallen worden er ook giften toegekend door het *Interkerkelijk Solidariteitsfonds*. Dit fonds wordt gespijsd door vrijwillige bijdragen van een zeer be-

perkt aantal gemeenten. Hierdoor is het voor ons niet mogelijk om op een correcte manier in te spelen op aanvragen.

Om al deze dossiers in goede banen te leiden is onze werkgroep samengesteld uit 6 vrijwilligers, die normaal gezien 4 keer per jaar samen komen. Bij dringende zaken moet men rekenen met extra-vergaderingen.

Voor de sociale projecten zijn wij op zoek naar één medewerker en voor het bestuderen van de technische dossiers, het bezoeken van de gemeenten waar grote restauratiewerken moeten uitgevoerd worden en het voorbereiden van de verslagen voor de werkgroep Projecten zoeken wij twee medewerkers. Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot: Simon DABLEMONT, voorzitter werkgroep Projecten sd151465@scarlet.be

Balans van de dossiers die behandeld werden van 2008 tot 2011

Jaar	Ingediende dossiers Kosten v/d werken	Aanvaarde dossiers Plaatselijke inbreng	Leningen AFE	Subsidies	Giften
2008	3.294.043	874.677	0	79.948	5.000
2009	374.191	65.900	80.687	65.000	4.800
2010	1.090.336	227.614	50.000	57.000	5.000

Petra Schipper ingezegend in Boechout: Voluit kerk zijn

7 oktober betekende voor Petra Schipper (46) een ommezwaai in haar carrière van ziekenhuis-pastor naar dominee, van Leuven naar Boechout, van het werk in de stilte naar het voorplecht van een kerk. Geen eenvoudige opdracht voor iemand die gedreven en met grote ambitie tegelijk ook moeder en echtgenote wil zijn. Een interview over aarzelingen en gedrevenheid, engagement en visie.

Twaalf jaar terug kreeg Petra in dezelfde gemeente haar bevestiging als ziekenhuispastor en in 2009 hield ze er haar proefpreek om preekconsent te verkrijgen. Vorig jaar nam ze het proponentschap op, onder meer in Boechout.

In haar leerproces is Petra sterk overtuigd geraakt van de waarde van de preek. Ieder kan eruit halen wat op dat moment zinvol voelt. De een heeft nood aan bezinning, de ander wil gevoed of versterkt worden. Een preek geeft daar ruimte voor zonder iets te moeten. Via een stapsgewijze groei is Petra tot een andere identiteit en opdrachtbesef gekomen. Haar domineeswerk

ziet ze niet onmiddellijk in het verlengde liggen van haar ziekenhuispastoraat, maar vraagt een andere benadering. Niet alleen zal haar werk nu minder omlijnd zijn, maar het één-op-één contact wordt voor een flink stuk aangevuld door het gebeuren in de groep waar je verantwoordelijk voor bent. Maar de dominee mag dan misschien de draaischijf zijn in de gemeente, op de trappers duwen is nog altijd een zaak

Het lag niet in de lijn van haar eigen verwachtingen dat ze nu dominee is geworden, dat vertelde ze zelf op het einde van de kerkdienst waarin ze werd ingezegend en bevestigd. “Ik heb het nooit voor mogelijk gehouden dat ik hier zou staan als dominee want lange tijd heb ik gearzeld. Het is door het onverwoestbare vertrouwen in mij van mijn eigen dominee en mentor Steven Fuite dat ik hier nu voluit sta. Ik wens ieder mens een mens zoals hij aan zijn zijde. Wat een zegen dat de VPKB nu hem als synodevoorzitter krijgt.”

“Als pastor in ziekenhuizen kun je vandaag op een relevante manier present zijn in de maatschappij,” vertelt Petra. “Maar ook als predikant in Boechout kan ik dat voluit zijn omdat de kerk hier een duidelijke

lijke plek in het dorpsleven inneemt: zij is op een positieve manier aanwezig en die aanwezigheid vult zij op een protestantse manier in. Het geloof krijgt een invulling naar eigen eer en geweten en dat is heel wat anders dan de ouderwetse, dogmatische of fundamentalistische manier.

Protestanten zijn geen militanten, maar open mensen met eigen vragen, zoekend naar elkaar met respect voor elkaars verschillen en eigenheid. Dat geloof is hulpvaardig en concreet, geeft ruimte aan mensen en doet hen rechtop staan. Zo kunnen mensen zichzelf zijn en zich geliefd weten.

Dat is mijn visie op kerk en geloof en daar heb ik vertrouwen in." De ex-ziekenhuispastor blijft ook wie ze is: geïnteresseerd in het echt luisteren naar mensen en dicht bij hen staan, niet bang zijn van het lijden en durven samenwerken met andersdenkenden.

Petra weet nu al dat haar *to do-lijstje* flink gaat aangroeien. "Ondersteunen en voortzetten wat er al is en dat is een heleboel. Maar ook kijken naar de toekomst en niet blijven haken aan het verleden met de vollere kerk. Er zijn zoveel mogelijkheden in onze tijd." Haar aandacht zal zeker uitgaan naar de 18plussers en jongvolwassenen om hen te laten voelen dat ze niet vergeten worden. Hen een plek geven in het kerkelijk leven en in de vormgeving van de kerkdiensten. Maar ook met elkaar werken aan een open en toegankelijke kerk met oog voor wat leeft onder mensen, want "dat maakt allemaal deel uit van hetzelfde geheel. Toen Jezus een kind in het midden zette, deed hij dat niet uit functioneel oogpunt om de toekomst van de kerk te garanderen of omdat zo'n kind aantrekkelijk is. Kinderen zijn de barometer van de kerk, zij brengen de maatschappij binnen en maken ons bescheidener. Ik ben geïnteresseerd in wat mensen, jong en oud, werkelijk bezighoudt en hoe ze vandaag, nu het minder vanzelfsprekend is, toch hun geloof kunnen beleven. Een volle kerk is dus niet mijn ambitie, maar een levendige kerk waar ik op mijn manier voor mensen een goede dominee mag zijn."

Mark GORIS

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever
ds. Bernard-Zoltan Schümmer

Redactieteam
Bea Baetens
ds. Arjan Knop
ds. Ernst Veen
dr. Dick Wursten

Redactieadres:
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-510 61 74
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Website :
<http://www.vpkb.be>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 15,00 euro
- Groepsabonnement: 12,50 euro
(vanaf minimum 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 20,00 euro

Vorige nummers Kerkmozaïek
<http://www.hipgo.be/kerkmozaiek/>

Storten
kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van de Verenigde Protestantse Kerk in België,
Brogniezstraat 44 - 1070 Brussel.
IBAN BE29 0680 7158 0064
BIC GKCCBEBB

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikelen niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikelen en slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Wat betreft de richtprijs voor advertenties kunt u zich wenden tot de redactie. Zij behoudt zich het recht voor om deze al dan niet te plaatsen.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek :
7 november 2012.

Afscheid van ds. Steven H. Fuite als gemeentepredikant tijdens en na afloop van de kerkdienst

Protestantse Kerk Brussel
zondag 2 december 2012

De afscheidsdienst van ds. Steven Fuite, die tijdens de synodevergadering van zaterdag 12 mei jl. verkozen werd tot voorzitter van de Synodale Raad van ons landelijk kerkverband, zal in onze kerk gehouden worden op 2 december 2012.

Na de dienst, die om 10:15 begint, worden er enkele toespraken gehouden en is er het gebruikelijke koffiedrinken.

Dit wordt om ongeveer 12:00 gevolgd door muziek, poëzie, zang en een afscheidsreceptie. Het geheel zal ongeveer eindigen om 13:30.

Wij hopen u te mogen verwelkomen op 2 december!

Namens de Kerkenraad,
Fernand Vrydag

Eglise Protestante
Unie de Belgique
epub.be

Verenigde Protestantse
Kerk in België
vpkb.be

Protestantse Kerk Brussel
Nieuwe Graanmarkt 8
1000 Brussel
02 - 512.03.67
info@protestantsekerkbrussel.be
www.protestantsekerkbrussel.be

Nieuwe voorzitter Federale Synode

BRUSSEL - De Federale Synode waaronder zo'n 16 denominaties vallen zoals de Evangelische Christengemeenten Vlaanderen (ECV), de Vrije Evangelische Gemeenten (VEG) en het Verbond van Vlaamse Pinkstergemeenten (VVP) heeft een nieuwe voorzitter.

Dr. Geert LOREIN is het nieuwe gezicht van de Federale Synode. Hij volgt Francis Renneboog op, die om gezondheidsredenen zijn mandaat vervroegd neerlegt. Dr. Lorein is deeltijds leraar Latijn in het middelbaar onderwijs en deeltijds hoofddocent *Oud Testament* aan de Evangelische Theologische Faculteit te Heverlee.

Centrale penningmeester gezocht per 1 januari 2013

De heer Ernst VERCRUYSE, centraal penningmeester, heeft te kennen gegeven dat hij na jarenlange inzet, zijn functie einde december 2012 neerlegt. Op de komende synodevergadering van november hopen we een nieuwe penningmeester te kiezen. Een advertentie werd via *Synodaal Nieuws* verspreid.

Geïnteresseerden kunnen de taakomschrijving van centrale penningmeester opvragen op volgend adres: uniprobelskynet.be

Synodevergadering 17 en 18 november 2013

Deze weekendsynode vindt plaats in het Centrum La Foresta te Vaalbeek.

Organisaties/personen van onze Kerk die op deze synodevergadering tafels wensen voor de presentatie van hun werk, worden vriendelijk verzocht dit te laten weten op volgend adres: uniprobelskynet.be

Alexander Ebersson
Geestelijk bouwen € 13,50
ISBN 9789490243647

Alexander Ebersson was predikant van de Protestantse gemeente van Roeselare en is sinds vorig jaar dominee in Knokke.

Dit boekje wil het geestelijk bouwen in een mens ter sprake brengen. Geestelijk bouwen is niet zo maar even bouwen, maar gebeurt een mensenleven lang. Het wil ondersteunend zijn opdat u de Bijbel zelf ter hand neemt: het grondplan bij uitstek van hoe geestelijk te bouwen!

Hoe bestellen?

Het boek wordt u thuisgestuurd na storting van € 13,95 op rekeningnummer 979-5932740-31 met vermelding '1 ex. Geestelijk bouwen'.

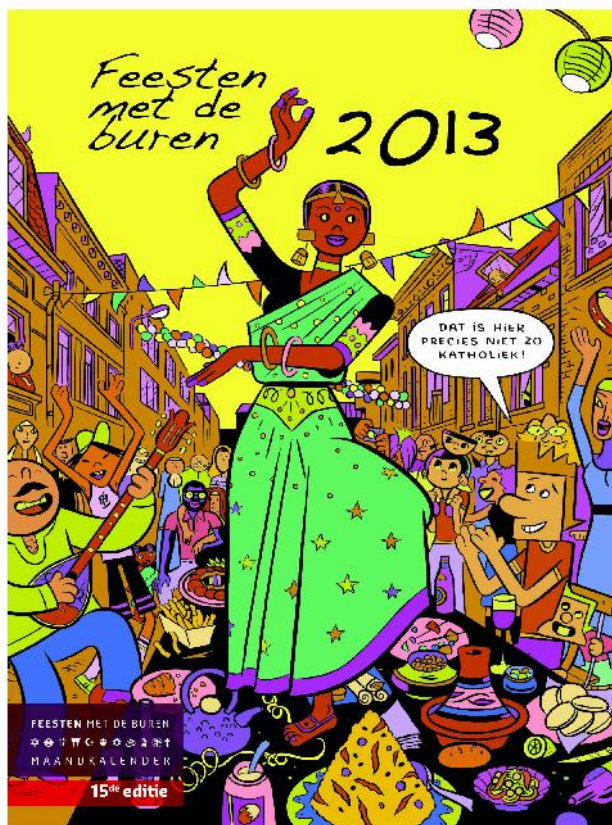
Overlijden van ds. Johan Blokland

Wij vernamen het overlijden op 10 oktober jl. van ds. J. Blokland.

De begrafenis in besloten kring vond plaats te Horebeke. Onze innige deelneming aan de familie.

Rouwadres: Familie Blokland
Smarre 10
9667 Maria-Horebeke

NIEUW: Jaarkalender 'Feesten met de buren' 2013

De jaarkalender 2013 met cartoons

Je leefomgeving is rijk, divers en je wilt meer te weten komen van al die culturen, religies en levensbeschouwingen om je heen. (Je kent niet alle feestdagen maar je bent er wel nieuwsgierig naar. In de jaarkalender 'feesten met de buren' zijn deze feestdata opgenomen

Deze 15de editie van de kalender is een verjaardagseditie. Cartoonist Reinhart Croon werd uitgenodigd toffe, korte strips te tekenen over het interreligieuze, -levensbeschouwelijke en -culturele in Vlaanderen/

België. Ronald Sledsens schreef een gelegenhedscolumn over humor en religie. Een handige kalender én enig in zijn soort.

Bij Kerkwerk Multicultureel Samenleven vind je ook andere artikelen (zoals wenskaarten voor feesten van verschillende gemeenschappen) en vormingen over deze thema's.

Uw Vlaamse jaarkalender met alle feesten in 2013:

28 pagina's van 30x21cm

Kostprijs: € 8,00/stuk (excl. verzendingskosten)

bestellingen@kms.be of 02/502 11 28

Korting bij bestellingen vanaf 21 ex.

Met vakantie of op weekend in België ?

Bent u op vakantie of op weekend in België en wenst u graag een kerkdienst bij te wonen, surf dan naar onze website www.arpee.be, waar u onder het kopje *Adressen* het kopje *Kerken* kiest. Er zijn verscheidene zoekmogelijkheden : per provincie, per taal, per denominatie, per postnummer of op naam van de Kerk. U vindt er ook een lijst van alle kerken in België, die behoren tot de Administratie Raad voor de Protestants-Evangelische Eredienst.

4 - 12 april 2013: reis naar Israël

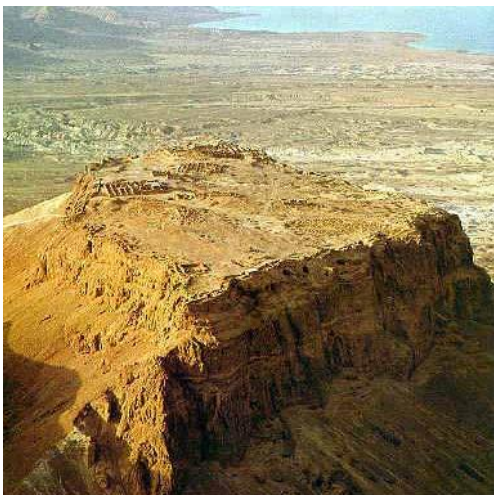
Graag willen we u de mogelijkheid bieden om het Heilige Land te bezoeken.

De praktische zaken worden georganiseerd door Drie Tour, de grootste reisorganisatie in Europa voor Israël reizen. De reis staat onder leiding van Ds. Arjan Knop, die deze reis al heeft *uitgetest*. Ter plaatse krijgt u alle informatie van een zeer deskundige Nederlands-talige gids. Minimum aantal deelnemers is 15. Maximum aantal is 25. De kosten zijn ± € 1650,00 pp bij minder dan 20 deelnemers en € 1550,00 pp bij meer dan 20 deelnemers (op basis tweepersoonskamer).

Voor dit bedrag krijgt u een fantastische reis om nooit te vergeten, verblijf in 3-4 sterren hotels, alle (zeer goed verzorgde!) maaltijden, alle entreegelden, fooien, belastingen en vervoer ter plaatse met luxe bus én uw vliegticket. Het is geen klein bedrag, maar met deze reis bent u zeker van kwaliteit en alle kosten zijn inbegrepen: er zijn geen verborgen kosten. (U zult trouwens bij vergelijking ontdekken dat deze reis zeer goed geprijsd is.)

Wat we allemaal gaan bezoeken? Bekende namen uit de Bijbel, plaatsen waar Jezus zelf is geweest, geschiedenis van duizenden jaren van het Joodse volk, de eerste christenen en de bewoners van latere eeuwen. Jeruzalem, Caesarea, de Dode Zee, de Olijfberg, Tiberias, het meer van Galilea, de heuvels van Efrata, Bethlehem, Massada, Qumrân, Kapernaüm, de Carmel, het altaar van Dan (van dat stierenbeeld), de Golanhoogvlakte met uitzicht op Libanon en Syrië, de Klaagmuur...

Op deze reis zult u werkelijk heel veel zien, een geschiedenis die ons van onze kindertijd af al zo bekend is...

Het programma is goed gevuld, maar niet overladen. Er is tijd voor een eigen wandeling langs de Middellandse Zee en door het oude Jeruzalem. Ook een avondrondrit door Jeruzalem

behoort tot de mogelijkheden. Er is 's avonds tevens voldoende tijd om gewoon rustig een wijntje te drinken op een terras en de mooie dingen van die dag te overlopen.

Meegaan met een dominee als reisleider betekent, dat u naast de prima uitleg van de gids ook aanvullende informatie krijgt over het land in Bijbelse tijden. Ook zullen we de dag telkens afsluiten met een korte bijeenkomst en een korte viering. Op zondagmorgen is er uiteraard ook een dienst. Voor de rest is het vooral een echte reis: dat wil zeggen dat we heel veel gaan zien en gewoon heel veel gaan genieten van het prachtige land Israël. Een land dat niet groot is, waardoor we dus ook telkens niet zo lang in de bus hoeven te zitten, maar waar een enorme verscheidenheid aan landschappen te vinden is. Je kunt op één dag met je voeten in de sneeuw staan op de Golan, 's middags vissen in het meer van Galilea en 's avonds drijven in de Dode Zee bij 35 graden Celsius.

Als u al zin heeft om mee te gaan in de Paasvakantie van 4 tot 12 april 2013, dan kunt u zich opgeven bij ds. Arjan Knop, predikant te Kortrijk.

Als u vragen heeft en u wilt wat meer informatie over de reis, bel of mail gerust.

Als u een 200 tal foto's wilt bekijken van de reis, bezoek dan de website van de protestantse kerk Kortrijk.

Graag opgeven voor 15 november 2012
Reeds 10 aanmeldingen, wees er dus snel bij!
arjan.knop@belgacom.net
 056 50 61 09 / 0495 93 48 46
www.pcgoud.be

Protestantse Kerk Nederland

Training: Islamofobie - wat kun je eraan doen?

di 20 november 2012, 09:00 - 17:45

Stichting Islam en Dialoog organiseert samen met RADAR trainingen voor professionals over islamofobie: hoe dit te begrijpen en hoe er mee om te gaan.

Tegenwoordig hebben de woorden 'Islam' en 'moslim' een negatieve connotatie. Moslims zijn barbaars, irrationeel en primitief en de Islam wordt voorgesteld als gewelddadig, agressief en bedreigend voor de samenleving. Als gevolg hiervan blijft islamofobie groeien in ons land. Islamofobie loopt uiteen van een misprijzende blik naar een vrouw met hoofddoek tot brandstichting in een moskee. Steeds minder moslims voelen zich thuis in Nederland en te veel Nederlanders zien bezwaren in het samenleven met moslims.

Om deze ontwikkeling tegen te gaan, organiseren stichting Islam en Dialoog en RADAR trainingen voor professionals om islamofobie te herkennen en discriminatie tegen te gaan. In de training worden thema's behandeld als stereotype beelden over moslims, kennis over diverse terreinen waar discriminatie voorkomt zoals arbeid en school, leren omgaan met negatieve beeldvorming/discriminatie en geschiedenis van de moslims met het westen.

De training is gericht op professionals als politie en leerkrachten, maar is ook geschikt voor predikanten en kerkelijk werkers. Sommige protestantse gemeenten werken immers nauw samen met moskeeën, andere gemeenten zijn gevestigd in plaatsen waar islamofobie leidt tot geweld.

Plaats: Mevlana moskee, Mevlanaplein 1, Rotterdam.

Meer informatie en aanmelden: s.evsen@islamendialoog.nl

Conferentie

'Een tijd om te leven en een tijd om te sterven'

vr 30 november 2012, 14:00 - 18:00

In de afgelopen tijd woedde in de media een discussie over de mogelijkheden die er (zouden moeten) zijn voor mensen om zelf hun levenseinde te kiezen. In het debat over 'hoe te sterven?' dreigt echter de vraag 'hoe te leven?' uit zicht te raken

Tijdens de conferentie over voltooid leven met als titel 'Een tijd om te leven en een tijd om te sterven' wordt niet de dood, maar het leven centraal gesteld. Hoe kijken we in onze samenleving aan tegen het ouder worden? Hoe draag je de last van zich opeenstapelende verlieservaringen? Deze conferentie wil het gesprek binnen de kerk over kwesties rond het levenseinde stimuleren, en daarnaast stof tot nadenken geven over het nieuwe ouder worden.

Dr. Arjan Plaisier (scriba synode Protestantse Kerk) spreekt over de visie van de kerk op het debat over levensbeëindiging op verzoek.

Verdere sprekers zijn prof. dr. Frits de Lange (hoogleraar ethiek aan de Protestantse Theologische Universiteit) die een theologische reflectie op het ouder worden zal geven. Vervolgens zal dr. Annemarijke van der Woude (predikant-geestelijk verzorger in een verpleeghuis en lid van de werkgroep Pastoraat en Gezondheidszorg) ingaan op de positie van kwetsbare ouderen in het verpleeghuis. Tot slot zal dr. Christa Anbeek (universitair hoofddocent bestaansfilosofie aan de Universiteit voor Humanistiek en remonstrants predikant) spreken over de geestelijk verzorger als gesprekspartner over het zelfgekozen levenseinde.

De organisatie is in handen van de werkgroep Pastoraat en Gezondheidszorg van de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk.

Plaats: Protestants Landelijk Dienstencentrum in Utrecht .

Opgave: j.van.doorn@pkn.nl

In de rubriek *Glas in lood* nemen wij reacties op naar aanleiding van een artikel van een vorig nummer van Kerkmozaïek.

“Goed gezien, clarissen in Malonne, en veel sterkte toegewenst....” schrijft ds. Kooi in haar Schriftwerk. Gezien de daaraan voorafgaande zin bedoelt ze dat de Clarissen mw. Michelle Dutroux-Martin zullen bijstaan in het proces om ‘schuld te bekennen en zijn (=Gods) vergeving te zoeken’. Nou inderdaad: Sterkte gewenst!

Weet ds. Kooi dat mw. Martin al geestelijk begeleid wordt sinds haar arrestatie in 1996? En dat ze sinds 1992 een trouw bezoeker was van de getuigen van Jehovah? En dat ze tegen 2004 (toen ze naar een Frans klooster wilde gaan) personeel, directie en *protestantse aalmoezenier* van de gevangenis in Namen om haar vinger had gewonden [“ze is totaal veranderd”, “een zachte, lieve, respectvolle vrouw”, “ze vertelt echt de volledige waarheid”]. De gevangenisdirectrice (Valérie Lebrun) kwam toen samen met de cipiers getuigen dat Michelle Martin een modelgevangene was. De aalmoezenierster ging nog verder: Ze deden niet alleen samen bijbelstudie, maar werden vriendinnen: “Ik heb Michelle zien evolueren tot een lieve, zachte, open vrouw, een vertrouwenspersoon.”

Ik vermoed dat ze nu ook heel snel een modelnonnetje zal worden, vromer nog dan de oude Klaren zelf. Schuld bekennen: ja. Maar dan wel echt en niet tegenover God, maar tegenover de familie van de slachtoffers, en niet met woorden en tranen, maar metterdaad. En dan eindelijk eens te vertellen wat ze weet over de kinderen, hoe die waren, hoe hun einde was, of ze nog iets gezegd hebben, iets wat de ouders al jarenlang vragen en waarop Mw. Martin steevast antwoordt dat ze zich niets kan herinneren...

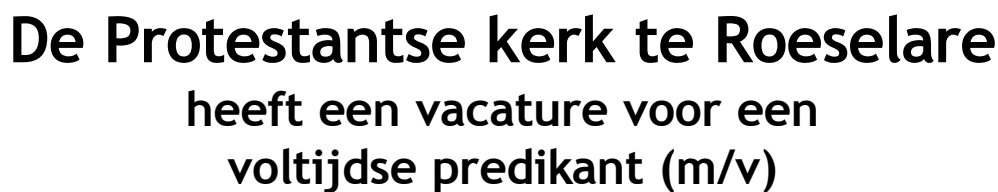
“Martin heeft een zeer zwakke persoonlijkheid. Daarom kleeft ze zich vast aan anderen en cijfert zich dan vervolgens helemaal weg. Zo creëert ze haar eigen coconnetje en is volkomen ongevoelig voor wat daarbuiten gebeurt. Enkel zo kun je verklaren hoe het kan dat ze als moeder van drie kinderen, hielp om andere kinderen te verkrachten, vermoorden en uiteindelijk twee kinderen in de kelder liet verkommeren, terwijl ze in het openbaar mee ging bidden voor hun redding.” (psychiatrisch rapport)

Michelle Martin heeft - dankzij de Clarissen - God gebruikt als ticket naar de vrijheid. Ook hierin volgt ze het spoor van Marc Dutroux, die op zijn dertigste - toen hij in het gevang zat voor 5 ontvoeringen en verkrachtingen (1986-1992) misdienaar werd en de aalmoezenier om z'n vinger wond en gebruikte om spullen naar binnen te smokkelen. Deze ‘man Gods’ geloofde zelfs dat Dutroux onschuldig was, hoewel de feiten bewezen waren.

Laten we eindelijk eens ophouden naïef te zijn. Het misbruik in de Kerk is al erg genoeg. We hoeven ons toch ook niet nog eens te laten misbruiken door misdadigers om hun verdere levensweg te plaveien?

Dick WURSTEN

Wij zijn een kleine gemeente in een bruisende winkelstad, die in de provincie West-Vlaanderen is gelegen.

- een inspirerend geloof heeft
- graag werkt in een multiculturele gemeente
- het als een mooie uitdaging ziet om missionair bezig te zijn in een stads- en streekgemeente
- het fijn zou vinden om in een regionaal team van predikanten samen te werken
- het jeugdwerk nieuw leven wil inblazen

- een warme, open multiculturele gemeente
- een collegiale kerkenraad
- een sfeervol kerkgebouw in het stadscentrum als werkplek

dhr. H. Houbrechts,
Burg. Wylinstraat 21
8880 Ledegem
Tel. 0479/19.07.74